

Nro. 10.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februar. 2-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

B é t s.

Madame de Soucy Fr. asszonyág, a' ki a' királyi hertzeg kisasszonyt *Párisból* ide kísérte, nébány napok múltán vissza fog indulni. Néhai XVI Lajos hűséges komornyikjának, és a' királyi hertzeg asszony ide kísérőjének; 's egész tempeli fogságában hiv. Izoigájának 100 aranyat ajándékozott, 's e' mellett esztendőnként 800 forintból álló pensiót rendelt Felséges Úrunk, mellyet ott' költ. het el 's ott maradhat a' hol nékie magának tettezni fog. A' Fels. *Prussziai* király itten lévő követje *Marquis Lachesini* által szerentsét kívánt Császár ó Felségéuck a'

Lengyel Ország újabb keresett örökségekhez. A három öfztozó Fels. udvar másfel millió forintot rendelt életendönként *Stanislaus Augustus* volt Lengyel királynak, a ki a' mint hallatik, *Rómában* fogja életének hátra maradt részét el tölteni; ennekfelette 3 millió forintra menő adósságának le fizetésére is le kötelezték magokat.

A' múlt hólnapnak 14-dik napján *Krakóviából* ide jött estaféta azt az izenetet hozta magával, hogy azon hólnapnak 6-dikán ki költözvéu onnan a' Prullzus seregek által adták azt *Foulon* Generál Májornak, a' ki mindjárt akkor 4 batallion gyalogságot, és 2 eskadron lovásságot tett abba bé őrizetbe; a' nevezett vezér fog azon városnak egy ideig kormányozója lenni.

A' közelebb múlt szombaton estveli 9 és 10 óra közt 80 személyből álló musikus chorust vitt a' *Bétsi* polgárság Gr. *Klerfayt* Feldmarsal meg tiszteletésére a' *Wiedeni* külső városban lévő házának udvarára, a' hová tsak azoknak engedtetett szabad bé menetel, a' kik azon külső városbéli bírótól bilietet nyertek. Képzelni lehet, minémű musikát tsinálhatott egy 80 válogatott musikusokból álló chorus. Az útzán ölzve gyűlt, és tsak füleiket gyönyörködtető sokaságnak száma rendkívül nagy volt. Ezen meg tiszteletetésének némünémüképen való visszonozására 400 polgároknak adott bált tegnap előtt estve a' nevezett vezér. Vasárnap dél előtt *Te Deum laudamus* tartatott a' *Paulanusok* templomában.

Nagy Britannia.

Londonból Jan. 8-dikán. A' napnyúgoti Índiából jött tudósítások szerént, még sem lehetett a' *Jamejában* támadott zenebonát le tsendesíteni, és mind *Antiguában*, mind a' Nagy Britanniához tartozó több szigetekben nap-

ról napra öregbedik a' kenyérnek és másféle eleségnek szüksége. E' mellett olly nagy pufztitást téfzen a' sárga hideg a' lakosokban, hogy kénytelenek hadi vezérjeink magokat védelmezőképen tartani az ellenség ellen. A' *Hannibál* nevű linea hajónk, mellyen 74 ágyú vagyon, a' rajta lévő katonaságnak egy harmad részével a' tengerre repülve, kénytelen volt vissza térni, mivel egynehány napok alatt 3 hadnagyot s 40 köz embert ragadott el azon zettentő nyavalya.

Az Admirális parantsolatjára újokban matrózok fogattattak a' hadakozó hajokra. — *Hyberniában* olly parantsolat küldetett, melly szerint igen sok bé sózott húst kell a' lakosoknak adni; nevezetesen *Corkra* 12000; *Waterfordra* 8000; *Dublinra* 10000 tonna vettegett. — A' *Plymouthi* és *Portsmouthi* kikötő-helyekben egy nagy hadakozó flotta készitetik ki, melly, a' mint a' körülállások mutatják, *Gibráltár* alá fog küldetteetni; a' *St. Roché* Spanyol tábornak szemén való tartására, a' hová még most is számos hadi nép küldetik Spanyol Országból.

Az *Artésiai* Gróf néhai XVI. Lajos királynak ifjabb testvér öttse egész familiájával edjűt *Scociának* fő városába *Edinburgba* ment, a' hól ennekúánna fog lakni; minthogy az Angliai törvények meg nem engedik, hogy valamellyik idegen fejedelem Angliában lakhasson. Oda lett érkzzésekor sok nép gyűllött öfzvé szemlölésére.

A' *Londoni* Bankó, az az pénz váltó Directoriumnak néhány küldötjei Jan. 9-dikén titkos conferentiát tartottak *Pitt* és több Kir. ministerekkel; ugyan akkor a' királyi titkos kabinetumban is gyűlés tartatott a' pénz váltók dolgában.

A' *Doyle* Generalis kormánya alatt lévo, és a' Fr. tengeri partoktól vissza tért regementek napnyugoti Indiába fognak küldetni, addig is pedig completiroztatni. Az oda ki indúlt de a' tengeri szélvelzek miatt nagyon meg károsított Angliai flottától még most is sok hajók térnek vissza a' Britanniai kikötőhelyekbe, addig pedig míg más hajók küldettetnének *Krisztian* Admirál után, *Madeirában* fog a' több hajókkal mulatni. Az oda t. i. napnyugoti Indiába rendeltetett és a' *Corki* környéken fekvő seregek 7 könnyű dragonyos és gyalog regementekből állanak, 's mindenikben 1000 ember vagon.

Az Angliai constitutio szerént mind az uralkodó királyné, mind a' *Wallisi* hertzezné szüléseknek idején, sok nevezetes Lordok 's Ministerek és fő dámák szoktak jelen lenni, nem tsupa tzeremoniából, hanem annak bizonyosságára, hogy a' fejedelem asszony valósággal szül, és mihelyt szül, azonnal ki vitetik a' született tsetsemő a' szülő szoba mellett lévő szobában öszve gyült urak eleibe, 's megmutattatik. Erre a' törvény által hazatott, és meg erősített szokásra, *II Jakab* királynak titokban tartatott születése szolgáltatót alkalmatosságot, kiről mindenkor öly vélekedéssel vóltanak az Anglusok, hogy *II Károly* királynak nem valóságos, hanem tsak titkon fogadott fia lett légyen, és ugyan e' miatt még is folytatott Országától. Ezen fundamentomos törvény ereje mellett a' *Wallisi* hertzeznének Jan. 7-dikén' lett le betegedésekor következő urak gyültének öszve, ugymint a' *Glocesteri* királyi hertzeg, a' *Cantabrigiai* Érsek, a' nagy Cancellarius, a' királyi tanátsnak előlülője, *Leeds* és *Devonshire* hertzegek, *Cholmondeley* Gróf, a' király fő komornyikja, a' *Wallisi* hertzeg fő lovász mestere Gróf *Jersey*, *Turlaf* Lord és a'

Wallisi hertzeg áffzonynak udvari dámái. Mihelyt értesekre adatott a' *Yorki* hertzegnek és hertzeg áffzonynak ez az örvendetes hír, leg ottan leg elsőben is király és királyné ő Felsegeknek és a' királyi familiának, azután pedig a' *Wallisi* hertzegnek és hertzegnének udvarlásokra mentek, mindeniknek sok Izerentsét kívántak, 's vélek adjutt örvendettek a' született királyi magzatnak. Ennek kerefteltetése a' jövő hólnapnak kezdetében fog végbe vitetni a' *Cantabrigiai* Érsek által a' *St. Jámesi* királyi palotában. A' király királyné, a' *Brunsvigiai* uralkodó hertzeg és hertzegné léfznek a' kereft atyák és anyák, és a' mint gyanitják, *Karolina Sarlotta Augusta* név fog a' tsetsemőnek adatni. Minthogy bizonyos történetekben a' királyi leány magzatok is uralkodhatnak Angliában, ennek születése is nagy örömet szerzett az Országnek; tsak a' szoptató dajkának nem, mivel ha férfi magzatot szült volna a' *Wallisi* hertzegné, mind a' he' Statu-ministertől százsz százsz font sterlinget kapott volna ajándékba.

Egy hires Fr. tengeri utazó *Perouse* Chevalier, a' Fr. revolutionnak kezdete előtt kevés idővel ujjabb világ keresésére indult ki, 's azóltától fogva semmi se hallatott felőle él e' vagy régen meg holt, maga sem jelentette magát, nem is lehetett. Hanem most néhány napkeleti Indiáról *Londonba* vissza tért hajók azt a' hirt hozták magokkal, hogy a' fent nevezett tengeri utazó 1794.dik esztendőben a' *Jáva* szigetébe ki szállott, és mivel érteséresvén a' Fr. revolutio a' véle lévő embereknek egy része a' király, más része pedig a' Respublika mellő állott, a' *Hollandusok* mind ötet és embereit, mind a' hajóját el fogták, és az általa találtatott újj világnak le rajzolásait ma-

gokévé tették. Mellyre nézve parantsolatot küldött a' *Londoni* ministerium a' *Bengalei* fő kormányozónak, hogy ha lehet, kerítse kezére ezen kártyákat.

Az *Otaheite* szigethen néhány esztendővel ennek-előtte sok Britanniai hajós legények telepedvén le, ottan meg házasodtak, és feleségeiktől meg is tanúlták az *Otaheitei* nyelvet (c). Ezek közül egy hajós legény hazájába vissza térvén szolgálatot vett az Angliai hadakozó hajókon, minthogy pedig most egy új papi társaság állott fel az Evangeliumi tudománynak ottan és más Angliához tartozó szigetekben való prédikálására, és a' pogány lakosoknak meg térítésekre, azt kívánták az oda menendő prédikátorok az Admirálitástól, hogy ezen hajós legényt rendelje melléjük, a' kinek igen sok hasznát vehetnek szent foglalatosságaikban. A' mit kértek meg is nyerték.

Az Indiákra kereskedő *Londoni* társaság által szolgálatban vétetett hajók, a' jövő holnapban utnak fognak indulni, és a' frígyes Belgáktól el vétetett Indiai szige-

(c) *Otaheite*, másként *II. György* király szigete, a' déli tenger közt fekszik, és 1766's 1768 esztendőben találtatott fel *Wallis Samuel Esquire* hajós Kapitány által. Ő utanna *Bougainville* Frantzia és *Byron* Anglus Kapitányok is meg látogatták, s végtére el is foglalta azt az utolsóbb az Anglusok számára. Ez a' sziget igen egészséges, és gyönyörű fekvésű, lakosai is pallérozottabbak a' több szomszéd szigetek lakosainál. Semmi Europai termések nem találtatnak abban; ellenben *Cocos* és *Cacaodiók*, banánok a' mellyekből t. i. kenyert készítenek, és nádméz bőven terem. Az állatok közül sertéssel, és mindenféle szárnyas állatokkal, úgy nem különben halakkal bővölködik.

tekben menni, 's a' több Hollándiai örökségeket is el foglalni igyekezni.

Frantzia Ország.

Minemü környüállások közé légyen helyeztetve a' Frantzia Respublika, 's minemü következései lehetnek a' 7 esztendőtol fogva tartó Fr. revolutiónak, leg inkább meg lehet a' Párisi közönséges levelekből itélni. Illyen emlékezetes levél a' következő: „Az alatt mig mi hervadt borostyán ágakból készült koszorúkat készítünk magunknak, és olly pufzta tartományokat foglalgatunk el, a' mellyeket magunknak kell táplálnunk, és a' mellyeknek bírása hazánkban a' szükséget öregbíti: a' szövetséges fejedelmek egy olly roppant földet osztottak fel magok közt, mellyet senki se vehet ki kezek között. — Ezek a' hatalmasságok egy nagy respublikát törültek ki Európa mappájából, mellyből sok kiköltöztek hozzánk folyamodnak. Nékünk engedik azt a' haszontalan gyönyörüséget, és bolond negédséget, hogy Európa diadalmasainak tartsuk magunkat, mellynek tsak nem egészen ők az urai; mivel nints olly hatalmasság e' világon, a' melly az északi tartományokban az egyesült Orosz, Austriai, Angliai és Prussziai erőnek ellent állhasson. Svédzának és Dániának egész ereje elégtelen volna az Orosz erő felének meg akadályoztatására. Önnön magok a' Törökök is engediek az Orosz feltételeknek a' Prusszusok és Anglusok közbenjárására, a' kik a' leg jobb harmóniában élnek az Orosz Császárnéval. — Olasz Országban az Austriai ház parantsol. — *Frantzia Ország*, melly eddig annyi lármát csinált, 7 esztendei revolutioja, 's 4 esztendei háborúja által, egyedül maga lévén, nagyon meg erőtelennített; *Hollandia* sem magán sem mi rajtunk nem segíthet;

olly három első rangú hatalmásokkal keveredett a Fr. Respublika háborúságba, a' mellyek *Lengyel Országgal* ofsztoznak. A' Pruffzia magát ki nyugodván új erővel kezdheti el ellenünk a' hadakozást, mert a' leg könnyebben hívő optimis'ák sem hitethetik el magokkal, hogy a' Pruffzus a' *Hollandiai* helytartó fejedelem allzonymnak testvér hugának dolgát el mellőzhesse, holott már annakelőtte is contrarevolutiót tsinált érette *Hollandiában*. — Hogyha a' Császári erő magánosan is diadalmat vehetett rajtunk a' Rénus mellett, mit nem mivelhet, ha a' Pruffzus pihent erővel fel fog ellenünk állani? Nem igaz e', hogy mi tulajdon védelmezésünkben foglalatoskodván, ellene nem álhatunk ellenségeink plánumjaiknak, kiknek szabad tettzésektől függ *Hollandiával, Belgiummal, Német Országgal*, az Európai Török Birodalommal, 's talántán *Dániával és Svédziával* is úgy bánni, a' mint nékiek tettzeni fog; mivel azon 4 hatalmasságoknak magok öfzve tsatolások által egéfzlen el törültetné Európának egyaránsú mérő serpenyője. — Jól tudom, azt fogják előmben hengeríteni, hogy nekünk egy millio 20000 fegyveres emberünk van gyon talpon; én erre azt felelem, hogy volt de nintsen és azt hogy volt rendkívül valo meg erőltetésünknek tulajdonithatjuk, 's többé végbe nem vibetjük. Ellenben az említett egyesült hatalmasságok, nevezetesen az *Orosz Birodalom* 500000, *Austria* 300000, *Pruffzia* 200000, *Anglia* 100000 embert szüntelen fegyverben tarthatnak.

Annakokáért törvénytévőink mélly böltséssége eleibe terjesztem ezen meg jegyzéseimet, 's kérem őket, gondolják meg *Lengyel Ország* fel kontzoltatását, vizsgálják meg, nem elegendő indító okunk e' hogy békességet

tsináljunk, és újabb etőt gyűjtsünk magunknak, féltő, hogy ellenségeink használni fogják erőtlenségünket, és az északon képzitene a déli tartományoknak lábaikra bilitseket."

A' *Párisi* új politzia minister a' *Douayi Merlin* azt hirdetette ki, hogy ő egész erővel igyekezni fog az uzsorásokat el nyomni, a' meg veztegetett erköltsöket meg jobbitani, és *Párisnak* meg háborított tsendességét helyre állítani. Egyszérsmind azt a' parantsolatot adta ki, hogy azokat, a' kik a' közönséges játéknézőhelyeken a' királyi méltoságnak visszaitásáról, a' Directoriumnak és öreg 's ifjabb Tanátsnak el töröltetéséről befzélni, 's az által a' köz népet fel ingerelni, 's a' közönséges tsendességet meg háborítani, és a' jó erköltsök ellen mivelni igyekeznek, leg ottan fogattassanak meg.

Az erőltetett költsön vevés alkalmatosságával, azon iparkodnak az aristocrata és királyt kívánó emberek, hogy a' mostani kormányszéknek tekintetét és hatalmát meg erőtelenithessék, melly végre tsak nem minden nap 's tsak nem minden uttzákban tzedulákat ragasztanak a' szegházak falaira, mellyekben hátaozatlan despotismussal vádolják a' Directoriumot. Más részről azt prédikálják a' *Terroristák*, hogy a' *Roberspiere* és *Marat* alkotmányok nélkül lehetetlen léfzen a' Respublikának a' veszedelemtől meg szabadulni, hogy szüntelen sok *Chouánsok* és *Vendeisták* tartózkodjának *Párisban* s. a' t. Innen világos, hogy akár mint vigyázzon, akár mint szorgalmatoskodjon a' Directorium, meg nem fojthatja a' nép békételenséget, kiváltképen most, a' midőn nagy terhet vetett annak vállaira az erőltetett költsönözés által.

A' *Vendei* osztályban fekvő, *St. George* névű és egészben republikánusi indulatú helységet minap 4000 *Chouansok* meg támadván egészlen fel akarták azt prédálni és égetni. A' lakosok fegyvert fogván ellenek, mind addig védelmezték magokat, míg elég pátriota seregek mentenek volna segítségekre.

Austriai Belgium.

Brüsszelből Jan. 7-dikén. Itten nemi papiros, hanem pengő pénzben és veretlen aranyban 's ezüstben kell az erőltetett költsön pénzt le fizetni. — A' *Szoignesi* sivatag erdőben meg támadván az ott barlangó harámiaság 104 remonta lóból álló transportot, a' melly a' *Rénusi* armádia számára vala rendeltetve, el rablotta e' folyó hónapnak 5-dik napján, és ugyan ekkor a' *Namurban* ment posta szekerre is rajta útvén, három utazó személyt arról le vontak, magokkal el vitték, hanem harmad nappal annakutánna ismét szabadon bocsátották. — Olly fel tételek vólt, hogy *Charleroyra* üssenek, hanem ellenek menvén néhány tsuport katonák, széllyel futottak. Ezen harámja bandának vezére *Loupoigne Károly* következő foglalatú nyomtatott tzedulákat szóratott ki a' Belgiumi városokban és helységekben: Én a' Belgiumi armádiának vezérje minden papoknak, tisztviselőknek és hivatalosoknak parantsolom a' Császár és Király nevében, hogy ezen irásnak vétele után, mindenütt vonattassák meg a' láрма harangokat. — Vólt is már imitt amott ezen hirdetménynek kövelkezése, nevezetessen *Genappében* a' szabattságnak fája tövig le vágatott, a' három színű kokárda el hányattott, labbal tapodtatott, 's illyetén szózat hallatott az uttzákon; *Éllyen a' Császár.* — Közönségesen azon párfázolkodnak a' lakosok, hogy ők háromszorosan adóz-

- maik a' Fr. Respublikának. 1) Mint független Belgák kénytelenek az előbbi adót, taksát, és dézmát le fizetni. 2) Mint fegyver által el fogatott nép hadi adót adni. 3) Mint új Frantziák költsönt fizetni.

A' *Walonok* közt támadt pártosság ismét le tessen desitetett, minekutánna *Brüsselből* és *Charleroyból* egy-néhány regimentek küldettek volna ellenek. Ezen zenebonának nem tsupán a' parafztság, hanem nevezetes emberek voltak szerző okai, a' kik pénzrel és fegyverrel segítették őket. A' kikre leg nagyobb gyanúság volt meg fogattak, Izoros ráhára vonattak, és minnekutánna bűnösöknek lenni találtattak volna, tizet halálra ítélt, és Jan. 10-dikén dél után másoknak tanúságára a' *Brüsseli* pia-tzon, t. i. ott, a' hol a' Izabattság fája fel emeletetett, agyon lövetett a' katona Commissio. Többen is fogják őket követni az örökkévalóságba azok közül, a' kik nagy számmal ülnek a' tömlötzökben, és a' kikre ki bizonyosodott, hogy ők is nem kevés részt vettek azon fel támadásban.

Spanyol Ország.

A' Fels. király és királyné kedves leányával és ve-jével a' *Pármái* örökös hertzeggel az egész Országot bé fogják járni *de la Pace* hertzeggel és *Urrutia* Generállissal egyetemben. Utazásoknak plánumja úgy vólt, hogy Jan. 4-dikén induljanak útnak, és elsőben is *Badajosba Estremadurának* vég városába menjenek, holott a' *Braziliai* hertzeg és hertzeg affzony is meg fognak jelenni. Onnan *Sevillában* akarnak utazni azon Izent fogadásnak bé tellye-sítésére, mellyet a' királyné a' *Sz. Ferdinánd* temetőjének oltárán tett. — *Sevillából*, *Kadiksba* és *Malagába*, innen *Granadába*, *Valentziába*, *Murciába* és *Carthagénába* igye-

keznek, holott már kézfénnyel vagy az a' hajó, a' mellyen a' *Pármái* örökös herceg feleségestől edjutt *Livornóba* megyen, annakutánna a' király és királyné *Murcián* és *Valentzián* kereftül *Madridba* villa térnek. A' velek utazó személyeknek és szolgáknak száma két száza megyen, 's mindenütt 400 ember fogja a' testőző sereg körül kísérni. — *V. Filip* király idejétől fogva egy *Spanyol* király sem utazott, és épen e' miatt sokféle módon gondolkoznak a' *Spanyolok* királyoknak utazásáról. — *Madridban* és körülötte még most is sok hadi nép fekszik kvártélyban. —

Lengyel Ország.

A' *Varsovia* körül cántonitrozott *Pruffus* seregek Jan. 9-dikén reggeli 9 órakor masiroztak be a' Városba, mellynek fő kormányozójává *Wendessen* General Laitinántot, Kommendánsává *Ruits* General Majort, politzia igazgatójává pedig *Brodovszki* Oberstert tette a' király. A' polgári hivataloknak viselésekre is igen sok személyek küldettek oda *Brandenburgiából* és *Pruffziából*.

A' *Varsoviai* levelek szerént *Graf Suwarow* Feldmarsal *Petersburgba* lett villa menetelétől fogva, az úgy nevezett *Tauriai* Császári palotában lakik, és szabad asztala, szolgálata, kocsija, lova vagy, 's mindenek különös tisztelettel viseltetnek éránta azon különös érdemeiért, mellyeket a' Lengyel revolutio le tsendesítésében mutatott.

Magyar Ország.

Tokajból Jan. 14-dikén. Kegyes Fejedelmünknek azon könyörületessége, melly szerént az el múlt 1794-dik és 1795-dik esztendőben Ország szerént úralkodott rendkívül való szükségnek idején édes Hazánk adófizető népét, rész-

Szerént éleittel, rész szerint kész pénzel fel segítette, öly nagy háládatosságra gerjesztette. mindenütt, 's nevezetesen itten Cameralis Tifza-Tokaj városában az adó fizető népnek szivét, hogy minekutánna értésekre esett volna, hogy a' Zemplén Vármegyei nemesség ö Felségét a' mostani hadi környúlállások közt hathatósan segíteni kívánjá: ök is önként és minden kényszerítés nélkül kegyes Fejedelmeknek tsekély tehetségek szerént való segítésére ajánlották magokat, 's ezen ajánlásokat a' múlt Dec. 27-dik napján öly nagy készséggel bé tellyesítették, hogy a' Tokaji Fő Biró *Linszen Majer Mihály* úr házához részenként öfzve hordott segedelem pénz egy két nap alatt 41 rénes forintokra 's 36 kr. szaporodott. Ezeknek dítséretes példájok hasonló segedelem adásra indította az áveges, asztalos, lakatos és tsizmadia tzeheket, ögy nem különbben az egélfz közönséget is, a' melly segedelem pénz által adatott a' Tek. Vármegyének öly véggel, hogy azt a' hová illik küldje meg.

Meg mutatta ezen N. Váras az el múlt 1795 dik asztendőben is Fels. Fejedelmünk eránt való különös hűséget, a' midőn a' Tartzali Cameralis Préfectus Tek. Földesi *Földesy András* Úrnak, 's az oda való több királyi tizt uraknak, az előjárókba tett érzékeny ébrefztéseik után, minden erőszak nélkül, tsupán tsak az előjáróknak serkentésekre tizenketten válakoztak öly válogatott, és testi hiba nélkül való ifjak, a' kik a' Haza és ö Felsege szolgálatjára magokat ajánlván katonáknak állottak, és még most is vitézkednek. Azon szeretetre méltó Préfectus úr újra most is szivethajtó kérélesekkel az előjárók eleibe terjesztvén ö Felsege mostani hadi környúlállásait, arra birta általok a' köz nép szivét, hogy újra

azon szorgalmaskodnak, hogy minél előbb számos ifjakat szerezhessenek ő Felsege hadi szolgálatjára. — Melly szerentsés tiszt az, a' ki mind királlya eránt való hívségét, mind a' nép előtt való kedvességét olly erányos mértő serpenyőben tudja tartani, hogy tsak egy szivre hátó szavára is nagy örömmel és készséggel rohannak a' fejedelem szolgálatjára hiv jobbagyai:

Tudósítás.

Szomorúan tapasztalván azt, hogy a' külső-Országi Tudósok és Histórikusok többnyire a' Magyar Nemzet eredetéről hibásson értenek és írnak; egyfzersmind pedig látván azt is, hogy ezen hibás vélekedésnek oka és kútfeje egyedül az volna, hogy az említett külső-Országi Tudósok, a' Magyar Nyelvnek természetéről és tulajdonságairól igen keveset, annak a' főbb napkeleti nyelvekkel való nagy hasonlatosságáról pedig éppen semmit sem tudnak, 's nem is tudhatnak: mivel az érdeemes tudós hazafiak közül senki azt tudomra még fel nem fedezte: azért tehát én, rélfzerént némelly nagy érdemű Német Tudósoktól, rélfzerént pedig és kiváltképen édes Nemzetem és anyai nyelvem eránt való buzgó szzeretettől ösztönözöttvén, dolgoztam egy munkát (még pedig fontos okokra nézve Német nyelven) hogy ezen nagy fogathozás némünémüképpen ki-pótoltatnék, mellyben:

1-szor: A' Magyar Nyelvnek természetét, és annak némelly még eddig esméretlen tulajdonságait tsekély tehetségem szzerént ki fejteni 's magyarázni,

2-szor: annak a' Persa, Arabs, és más Ásiai nyelvekkel való szembe-tünő hasonlatosságát, a' Törökökkel pö-

dig valóságos atyafiságát, mintegy tükörben a' tudós Világ' szeme eleibe terjeszteni, és

3-szor: egy ahoz ragasztandó Tóldalékban a' Magyar nyelv tudásának az Ó-Testamentomi Sz. Irás' magyarázásában való hasznát is példákban meg-mutatni, egyebet rövidségnek okáért el-halgtván, igyekezem. Hogy pedig e' könyvet azok is, a' kik a' napkeleti nyelvekben járatlanok, annál nagyobb haszonnal olvashassák 's használhassák: tehát a' benne előforduló Arabs, Persa, Török és más egyéb idegen szókat és szóllás' formáit, Német vagy Deák betűkkel is, azoknak értelmekkel együtt ki-írtam 's fejeztem. Ezen körül belől mintegy 18—20 árkusból álló munkátskát nyomtattatja Lipsiában Stáhel Úr, nagy nyóltzad-rész formában az én rovásomra, és a' jövő Aprilisben esendő úgy nevezett Húsvéti Lipsiai Vásárra kézzen lesz. Ez noha nagy költségbe kerül, mindazáltal bátorkodom ki-nyomtattatni, nagy reménységem lévén a' felől, hogy minden Nemzetét 's Nyelvét szerető igaz Magyar Hazafi, jó szándékomat avagy tsak annyiban elő-mozdítani fogja, hogy egy exemplárnak meg-vételéről nevének fel-írása által, engemet bizonyossa tenni méltóztatik. Az árrát, melly körül belől 1 forint és egynehány garas lesz, tökéletessen meg-határozni még nem lehet, hanem az a' Subscribens Uraknak neveikkel együtt a' könyv' eleibe ki lesz nyomtatva. A' Subscriptió terminussa Aprilisnek első vagy leg-fellyebb 10-dik napja lesz, a' Collector urák, kik minden tiz exemplárért a' 11-diket a' szokás szerént, ingyen kapják, a' Subscribens urak neveit lak-helyeikkel együtt Bétsbe a' Magyar Hirmondóhoz méltóztassanak minél élebb lehet Izabad levélben fel-küldeni. Collectoroknak bátorkodom kinevezoi:

Debretzenben T. Préd. Földváry József; Patakon Prof. T. Szombati János; Miskóltzon Prof. T. Várady Gerson; Ketskéméten Prof. T. Tóth István; Körösön Prof. T. Fodor Gerzson; Egerben Prof. T. Horváth; Pásonban Könyváros Wéber; Sopronban Prof. T. Raits; Győrött Könyváros Strájbígy; Pápán Könyvkötő N. Zsóldos; Kőfözegen, Szombathelyen, Gyöngyösön, Aradon, a' Postamester; Horvát-Orfágban és Slavóniában a' Magyar Nyelvet tanító Professor; Kolosváratt Prof. T. Szathmáry; M. Vársárhelyen Tek. Aranka; Enyeden Prof. T. Benke; Szebenben Prof. T. Binder—Uraknál. — Hogy ha pedig én, érdemes Hazámfiába vetett nagy bizodalomban reménységemen kívül meg tsalattatom, és Subscribenseket nem kapván, fáradságos és költséges munkamba tetemessen belé vefetek is: de tsak ugyan meg-lesz még is az a' vizsgálásom, hogy édes Magyar Nemzetemért és Hazámért fáradtam, költöttem 's vefztettem, a' mellyért nem tsak minden erőmet, 's tehetségemet, hanem még életemet is, ha a' szükség mint itt is, kívánnya, fel-áldozni kész vagyok, és így e' tekintetben azt a' vefzteséget nyereségnek fogom tartani. Írám Erlangában, Jan. 10-dikén 1796.

S. D. D.